
HEKİMİN VE DİĞER SAĞLIK PERSONELİNİN MESLEK İÇİ EĞİTİMİNİN ARTIK CİDDİYETLE ELE ALINMASININ ZAMANI ÇOKTAN GELMİŞTİR.

Dr. Çağatay GÜLER (*)

Ülkemizde hekimlerimizin okullarını bitiriş tarihlerine ve bitirdikleri üniversitelerin tutumuna göre tam bir uygulama keşmekeşi içerisinde buldukları bilinen bir gerçektir. Üniversitesinden ayrılan hekim uygulama alanında tek başına bırakılmakta, doğacak bütün sorunlar ise «hekimlerimizin okuma alışkanlığının olmamasına, yeterince okumadıklarına bağlanarak» geçiştirilmek istenmektedir.

Ülkemizde mezun ettiği hekimleri meslek yaşamlarında izleyen hiç bir üniversite yoktur. Öylesine ki bir kısım öğretim kurumlarımız kendi verdikleri bilgilerin eskimesine bağlı olarak gelişen yeni uygulamalardan haberleri olmadığı için kendi yetiştirdiği hekimleri suçlamaktadır.

Konuyu hekimlerimizin okumamasına, Türkçede yeterli tıbbi yayın bulunmamasına, hekimlerimizin yeterli lisan bilgisine sahip bulunmamasına bağlayarak geçiştirmek işin kolayına kaçmaktır. Bu suçlamaları yapanların kendi uygulama dalları dışında ne kadar okumaya vakit ayırabildiklerini sormak gerekmektedir.

Hekimlik bilimi sürekli gelişim içerisinde olan canlı bir bilimdir. Her gün yüzlerce yeni sav ileri sürülmekte, her yüzlercesi çürütülmektedir. Uygulama alanındaki bir hekimin bütün bu tartışmaları izlemesi, tartışması, yorumlaması ve süzerek gerçekten uygulama alanına geçirilmesi gerekenleri alabilmesi mümkün değildir.

Basınımız genellikle «haberini tanımına uyacak nitelikteki» sansasyonel haberlere ilgi duymaktadır. Kızamıktan ölen binlerce kişinin ölümünün abartılarak gazetenin siyasî görüşüne göre biçimlendirilmesi ve kendi kamu oyunda işin yalnızca sömürülmek amacı ile kullanılabilmesi mümkündür. Ama bir kızamık aşısının uygulama sırasında taşınmasıyla ilgili önlemler üzerinde durmak hiç bir zaman onların konusu olmamaktadır. Günümüzün habercilik anlayışında da bu oldukça normal bir tutum olmaktadır.

Bilimsel organlarımızın yayınları ise yalnızca akademik ve mikro düzeyde çalışmalara sayfalarını ayırmaktadır. Sözelimi TÜBİTAK'ın yayınladığı süreli yayınlar da genellikle akademik ve uygulama alanında fazla birşey getirmeyen yazılara yer vermektedir.

(*) H.Ü. Tıp Fakültesi Toplum Hekimliği Bölümü.

Bazı ticarî ilâç şirketlerinin yayınladığı yayınlar ise sadece ilâçlarının tanıtılmasına, araştırma maskesi altında gizli propagandaya, hekimlerimizi bir takım uygulama ve tedavi biçimlerine koşullandırmaya yönelik yazılarla dolu olmaktadır.

Bir çok çalışma hekimlerimizi bilimsel çalışmanın yalnızca gelişmiş ülke hekimlerinin yaptığı konuları içeren, ve ancak onların olanakları ile yapılabileceğine inanılan bir takım çalışmalara yöneltmeyi amaçlamaktadır. Okulunda en kusursuz uygulamayı yapabilmek üzere güdülendirilen hekimimiz ise doğrudan topluma yönelik, sonuçları o denli abartılamayacak uygulamalara yakınlık duymamaktadır. Ya mikro düzeyde çok akademik çalışmalar için bütün enerjisini harcamakta, yada bu tip çalışmaların bizde pek yapılabilir olmadığı varsayımına saplanarak bir kenara çekilmeyi, bildiğiyle idare etmeyi yeğlemektedir.

Biz her uygulama biriminin uygulamalarında kendi gerekçeleri yönünden haklılığını kabul ediyoruz. Ama ortada şu andaki ülkemizde öğretim yapan Üniversitelerimizin yetiştirdiği, uygulama yapan ve her önüne gelenin insafsızca suçladığı, yapılan her hatanın abartıldığı bir hekim kütlesi bulunmaktadır. Sürdürdüğü ocak çalışması sırasında bölgesinin bütün verilerini toplayan, bölgesini iyi taniyan, bölgesinde çocuk ölümlerini düşüren bir ocak hekiminin kamu iletişim araçlarında övüldüğünü görmemiştir. Ama ülkemizde gerçekten nadir görülen bir hastalığı atladığı için günlerce suçlanan, hakarete uğrayan hekimlerimiz gerçekten çoktur ve onların savunmasını yapmak hiç bir bilim kurumumuzun veya kuruluşumuzun aklına gelmemektedir. Onları savunuyor görünenlerin ise yaptıkları savunma «ne yapsınlar, lisan bilmiyorlar, yeterince okuma alışkanlığı almamışlar, bu durumda ancak bu kadar olur» dan öteye gitmemektedir.

Ülkemizde sağlık konularıyla ilgili iki tip yayın bulunmaktadır. Bunlardan birisi halkın sağlık konularına olan ilgisini sömürmek isteyen bir takım yayın kuruluşlarının yabancı yayın kuruluşlarından aldıkları patent hakkı ile çevirerek yaydıkları çok lüks kâğıtlara basılmış pahalı, genellikle basit düzeyde ve kısa sürede eskijen (ülkemizdeki yayın olanakları nedeni ile) bilgiler veren yayınlardır. İkincisi ise üniversite görevlilerimizin de görev aldıkları kapsamı dar, sınırlı konulara eğilen, gene lüks baskı ve hiç bir şey vermeyecek ilânlara bile kuşe kâğıda basılmış yüzlerce sayfa ayıran yayınlardır.

Hekimin meslek eğitimi hiç bir zaman «bunları biliyor muydu - nuz?» tipinde yazılarla veya ancak o alanda derinleşmiş bulunan kişilerin anlayabileceği çok ayrıntısal akademik çalışmaların sunulmasıyla çözümlenemez.

Bu tip çalışmalarını küçümsemek hiç bir zaman aklımızdan geçmemektedir. Fakat öncelikler yönünden gerek eğitim kurumlarımızın gerekse Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın yeterli çabayı harcamadığı kanısındayız.

Bu nedenle bu kuruluşlar mümkün olan en kısa zamanda hekimlerimizin meslek içi ve uygulama sırasındaki eğitimlerinin sağlanabilmesi için yeterli çabayı harcamak zorundadır. Bu konuda kolayca gerçekleştirilebilecek bazı önerilerimizi sunmak istiyoruz :

Mümkün olan en kolay baskı sistemi ve en ucuz kâğıtla hekimlerimize sürekli olarak lisan barajını yıkacak biçimde ve iyi seçilmiş yabancı bilimsel yayınların özetleri gönderilmeli ve kurulacak bir tıbbî dökümantasyon merkezinden hekimlerimizin bu yazıların bütününe sağlayabilmeleri olanağı getirilmelidir. Bu tip bir uygulamaya bütün hekimlerimizin kolayca katkıda bulunacakları görülecektir. Yalnız bu uygulamalar hiç bir zaman kısa süreli bir iyiniyet gösterisi olarak kalmamalı, gerçekten sürekli ve hiç bir zaman siyasî değişikliklerden etkilenmeyecek bir niteliğe kavuşturulmalıdır.

Üniversitelerimiz her yıl mezun ettikleri öğrencilerine neler öğrettiklerini bilmek durumundadır. Eğer bu bilgiler eskidi ve değişti ise, uygulamada bir takım hatalara neden olabilecek nitelikte ise bunların yenilenmesi onların sorumluluğudur. Bilimsel ahlâk yönünden de buna zorunludurlar. Günümüz uygulamasında müzikle uzaktan yakından ilişkisi olmayan şarkıcıların bile binlerce kaset halinde evlerimizde girebildikleri görülmektedir. Üniversitelerimiz eğitimi kaset kursları halinde ve kaset konferansları halinde organize ederek hekimlerimizin yararlanabilmeleri için sunabilirler.

Bilimsel düzeyi yüksek, akademik yayın yapan dergilerin çıkarılmasına hiç kuşkusuz bir diyeceğimiz yoktur. Fakat daha kolay ve ucuz baskı yöntemleriyle daha basit görünen ve bilgi yenileme niteliğindeki tarama yazılara ve hatırlatmalara yer veren bir yayının da tüm üniversitelerimizce gerçekleştirilebilmesinin mümkün olduğu kanısındayız.

Kısa süreli kurslar her zaman istenilen sonuçları vermemektedir. Fakat seçilmiş bölgelerde bir takım uygulamaların getirilebilmesi ve eğitim ziyaretleriyle hekimlerimize yardımcı olunabilmesi mümkündür. Yalnız bu ziyaretlerin hiç bir zaman hata bulma, ziyaretleri değil gerçekten birlikte çalışma ve yararlı olma çabasına yönelik ziyaretler olmasının sağlanması gerekmektedir.

Hekimlerimizin okumadıklarını ileri sürerler yanlış bir uygulama yaptığı ileri sürülen hekimimize başvursunlar. Defterinde, yaptığı uygulamanın çok saydığı bir hocası tarafından verilen, dersin notundan okunarak yapıldığını görecektir. On yıl öncesinde yazdığı notu okuyan o Öğretici kişi dahi kendi yazdıklarına gülebilir. Ama gerçekten hekimlerimizin kusursuz uygulama ve hizmet sunmalarını istiyorsak, bunda samimi isek, ucuz suçlama ve konuyu küçümseyen bir takım savunmalardan vazgeçerek, ciddi bir takım adımlar atmamız gerekmektedir.

HALK SAĞLIĞI 78
KARİKATÜR KİTABI'ni
İSTEYİNİZ.

Ofset Baskı

Parlak Bristol Kapak

112 sayfa

I. Hamur kâğıt ofset baskılı fiatı 50 TL.

III. Hamur kâğıt ofset baskılı fiatı 25 TL.

PTT ile başvurabilirsiniz.